

Toezicht en Handhaving, Openbare Orde & Veiligheid

Een onderzoek van de Rekenkamer Gooise Meren

Eindrapport

Beste lezer,

De Rekenkamer Gooise Meren heeft onderzoek gedaan naar het onderwerp Toezicht en Handhaving met betrekking tot het domein van Openbare Orde & Veiligheid, met accent op de doelgroep jeugdigen en het onderwerp evenementen.

Het voorliggende rapport bevat de resultaten van het onderzoek.

De rapportage is opgesteld door Ing. Peter Struik MBA en Hilda Sietsema.

Noordwijk, 21 februari 2025

Deze rapportage bestaat uit drie delen

Deel 1 Introductie

Dit deel beschrijft het doel van het onderzoek, de onderzoeksvragen en de bril waarmee de onderzoekers naar Toezicht en Handhaving kijken.

Deel 2 De Kern

Dit deel is voor de lezer die snel de conclusies en aanbevelingen op hoofdlijnen tot zich wil nemen. In dit deel worden de twee centrale vragen van het onderzoek beantwoord:

- Zijn toezicht en handhaving op geldende regels, van de gemeente Gooise Meren doeltreffend en doelmatig?
- Welke lessen kunnen worden getrokken en wat zijn eventuele aanbevelingen?

Deel 3 De Bevindingen

Dit deel is voor de lezer die meer details tot zich wil nemen. In dit deel worden achtereenvolgens verschillende deelvragen beantwoord over:

- Het beleid en uitvoeringsprogramma van de gemeente,.
- De organisatie en uitvoering;
- De resultaten en monitoring;
- De rol van de raad.

Bijlage 1 Respondenten en schriftelijke bronnen

De onderzoeksvragen

De centrale vragen van het onderzoek zijn:

- Zijn toezicht en handhaving op geldende regels, van de gemeente Gooise Meren doeltreffend en doelmatig?
- Welke lessen kunnen worden getrokken en wat zijn eventuele aanbevelingen?

Om deze twee centrale vragen te beantwoorden zijn deze vertaald naar verschillende onderliggende deelvragen. Deze deelvragen, en de beantwoording daarvan, vindt u in deel 2 van dit rapport.

De reikwijdte van het onderzoek

Het onderzoek richt zich op Toezicht en Handhaving met betrekking tot Openbare Orde & Veiligheid met accent op de overlast door jeugdigen en het onderwerp evenementen.

De aanpak in drie stappen

Stap 1: Inventarisatie

In deze stap is het beleid en het uitvoeringsprogramma van de gemeente bestudeerd en zijn oriënterende gesprekken gevoerd met de portefeuillehouder en de ambtelijke leiding van Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving, alsmede een afvaardiging van de raad. Doel was om overzicht te krijgen en vooral om aandachtspunten en leerzame casussen in beeld te krijgen die richtinggevend zijn voor de volgende meer verdiepende stap in het onderzoek. De casussen zijn vastgesteld door de Rekenkamer.

Stap 2: Verdieping

In deze stap is ingezoomd op de daadwerkelijke uitvoering van het beleid. Dit aan de hand van drie concrete leerzame casussen:

- (Vuurwerk) overlast rondom en tijdens de oudejaarsavonden in de wijk Keverdijk in Naarden;
- Overlast in het centrumgebied van Bussum, in het bijzonder rondom de McDonalds en de Bibliotheek;
- Het Koningsdagevenement.

Door deze casussen te bestuderen wordt het onderzoek veelzeggend en levend; het blijft niet hangen in abstracties.

Stap 3: Rapportage

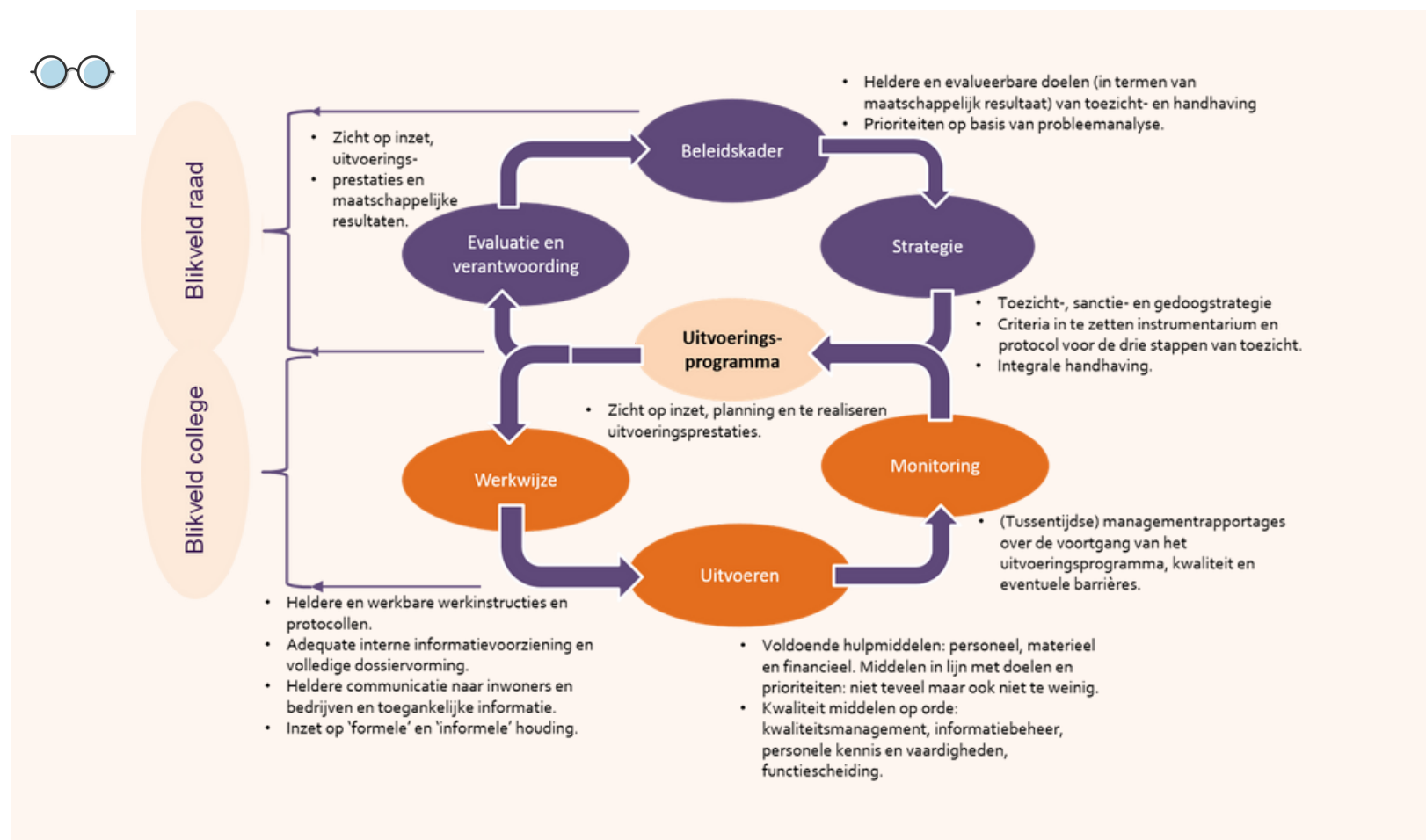
In deze stap is de rapportage tot stand gekomen conform het protocol van de Rekenkamer.

Evaluatiemodel: de bril waarmee naar toezicht en handhaving is gekeken

Als 'roer' op het onderzoek is het onderstaande evaluatiemodel toegepast. Het evaluatiemodel bevat tevens de hoofdnormen die gebruikt worden in het onderzoek. Het model wordt door veel gemeenten toegepast als richtlijn voor de inrichting van toezicht en handhaving op alle relevante beleidsterreinen. Het model wordt ook wel de 'Big 8' genoemd (de onderstaande blokken vormen als het ware een 8). Het wordt momenteel ook gebruikt door de gemeente Gooise Meren. Er zijn twee cycli: een beleidsvormende cyclus en een uitvoerende cyclus. Op het snijvlak van beide cycli ligt het uitvoeringsprogramma.

Zijn toezicht en handhaving (TH) op geldende regels, van de gemeente Gooise Meren doeltreffend en doelmatig?

Drie kernconclusies

Toezicht en Handhaving is binnen Gooise Meren doeltreffend, maar er is wel ruimte voor verbetering.

Dat toezicht en handhaving doeltreffend is komt niet alleen door de inspanningen van de gemeente, maar vooral ook door de bijdrage van ketenpartners én partners uit de lokale samenleving zoals inwoners, ondernemers en maatschappelijke instellingen. Als er problemen zijn rondom overlast van jongeren of rondom evenementen, worden er in gezamenlijkheid maatregelen genomen. Er is sprake van een gezamenlijke verantwoordelijkheid waarbij ieder vanuit zijn eigen rol een bijdrage levert en deze afstemt op die van anderen. De gemeente speelt hierbij een regisserende en stimulerende rol. Er is op onderdelen nog wel ruimte voor verbetering. **We lichten dit kort toe in deelconclusie 1 op de volgende bladzijde.**

Of Toezicht en Handhaving doelmatig is moet worden gezien vanuit de vraag hoe het maatschappelijk rendement zich verhoudt tot de ingezette middelen door de gemeente, en of dat rendement ook een duurzaam karakter heeft. Door samenwerking met partners uit de lokale samenleving is er sprake van bundeling van krachten. Hierdoor worden ook de inspanningen van anderen benut en dat heeft een positief effect op de doelmatigheid van de gemeente. Anderzijds kan er nog veel winst worden behaald door de inspanningen meer te richten op preventie, dit om het maatschappelijk rendement ook op langere termijn te waarborgen. **We lichten dit kort toe in deelconclusie 2.**

Als laatste belichten we de rol van de raad. Of Toezicht en Handhaving doeltreffend en doelmatig is zou in principe moeten kunnen worden beantwoord door de raad. De raad stelt immers beleidsdoelen vast, stelt middelen beschikbaar en controleert of de doelen worden gerealiseerd en middelen worden benut, ook wel de kaderstellende en controlerende rol genoemd. De raad is echter nog niet in staat deze rollen adequaat in te vullen, mede doordat de raad daartoe door het college niet in positie wordt gebracht. **We lichten dit kort toe in deelconclusie 3.**

Zijn toezicht en handhaving (TH) op geldende regels, van de gemeente Gooise Meren doeltreffend en doelmatig?

Deelconclusie 1: samenwerking loont

De bestudeerde casussen laten zien dat samenwerking loont. Netwerkpartners zijn positief over het samenspel met de gemeente, de regierol van de gemeente en de resultaten die hiermee worden neergezet. Vuurwerkoverlast is teruggedrongen, de overlast in het centrumgebied is beheersbaar en tijdens evenementen is de openbare orde en veiligheid gewaarborgd. Partners geven aan dat de samenwerking nog beter kan:

- Snelle en volledige informatie uitwisseling tussen partners is van cruciaal belang in het geval incidenten zich voordoen. Daartoe worden er al allerlei middelen ingezet. Een langshepend discussiepunt is echter nog de meldkamer van de politie. Meldingen worden niet doorgezet naar BOA's, daarmee worden in de ogen van de BOA's kansen gemist.
- De buurtvaders hebben zich bewezen in de wijk Keverdijk. Zij hebben de ambitie om dit verder te verbreden en te verdiepen. Hierover is nog geen gesprek gevoerd met de gemeente, mogelijk worden hierdoor kansen gemist.
- Ten aanzien van vergunningverlening wordt door de gemeente geïnvesteerd in het begeleiden van initiatiefnemers bij het aanvragen van een vergunning. Bij grotere evenementen vraagt dit om samenwerking tussen de initiatiefnemer, de gemeente en ketenpartners. De gemeente stimuleert dit met vernieuwende werkvormen en korte lijnen met de initiatiefnemer. Daarbij is het voor de gemeente een balans zoeken tussen de zuivere rol van vergunningverlener en die van samenwerkings-partner. Dat speelt binnen de ambtelijke organisatie en binnen het college, en tussen het college en de ambtelijke organisatie.

Deelconclusie 2: duurzaam maatschappelijk rendement

De bestudeerde casussen laten zien dat overlast kan worden teruggedrongen en dat dit ook daadwerkelijk gebeurt. Nagenoeg alle gesprekspartners in dit onderzoek geven echter aan dat de kern van het probleem niet is aangepakt, en het daarmee nog maar de vraag is of dit resultaat ook is gewaarborgd voor de toekomst. Zij geven het volgende aan:

- Er is geen aparte plek binnen het centrum van de gemeente waar jongeren elkaar kunnen ontmoeten. Jongeren zoeken elkaar dan ook op bij bijvoorbeeld de Bibliotheek, McDonalds of op de straat. Het is evident dat jongeren daar wat meer lawaai maken, baldadig gedrag vertonen en elkaar zo nu en dan uitdagen. Dit des te meer als zij verblijven buiten hun eigen woon- en sociale omgeving.
- Na een periode van repressie richt de gemeente zich nog onvoldoende op preventie. De beschikbaarheid van financiële middelen staat hierbij centraal, in plaats van het maatschappelijk rendement.
- De gemeente weet nog niet goed jongeren zelf eigenaar van het probleem te laten worden, en daarmee jongeren zelf in staat te stellen problematiek rondom overlast aan te pakken.
- Steevast speelt ook de vraag bij gesprekspartners wat nu precies wel of geen overlast is. Het gaat hier om het 'normaliseren' van gedrag en acceptatie van inwoners. BOA's en agenten snappen dit als geen ander en spelen hier goed op in, door een oplossingsgerichte houding en het leggen van relaties met de jongeren, in plaats van enkel een strikte handhaving van regelgeving.

Deelconclusie 3: rol van de raad en het college

De raad is nog niet goed in staat zijn kaderstellende en controlerende rol in te vullen, mede omdat het college de raad daartoe niet voldoende in positie brengt:

- Politiek-bestuurlijke prioritering vindt fragmentarisch plaats, in plaats van uit overzicht over het geheel van vraagstukken die spelen rondom Openbare orde & Veiligheid.
- Het is aan de hand van de huidige beleidsindicatoren voor de raad niet mogelijk om een oordeel te vormen over de mate van realisatie van beleidsdoelen. Meerjarige trends en/of streefwaarden rondom deze indicatoren ontbreken: gaat het gezien de trends de goede kant op, halen we onze beleidsdoelen?
- De provincie vraagt aandacht voor het ontbreken van een evaluatie van het VTH-beleid. Doordat dit ontbreekt heeft de raad ook geen informatie om te controleren of met het VTH-beleid de beleidsdoelen worden gerealiseerd.

Aanbevelingen aan de raad

Aanbeveling 1: politiek in dienst van samenwerking met inwoners en partners uit de samenleving

Samenwerking met ketenpartners en partners uit de samenleving loont, dat is duidelijk te zien in de bestudeerde casussen. Het college voert samen met de ambtelijke organisatie een regisserende en verbindende rol. Dat werkt goed en behoort ook bij het college. Lever als raad echter ook een bijdrage:

- Voer in de raad het gesprek over 'normalisatie': wat is precies overlast, wat accepteren we wel en niet, wat voor gedrag hoort nu eenmaal bij een bepaalde leeftijdsgroep? Betrek in dit gesprek ook inwoners die overlast ervaren en jongerenwerkers.
- Ga in gesprek met de partners om belemmeringen die zij nog ondervinden op het kleed te krijgen. Maak dit onderdeel van het politieke debat, gericht op het wegnemen van deze belemmeringen.

Aanbeveling 2: verschuif de aandacht van repressie naar preventie

Richt de aandacht op duurzaam maatschappelijk rendement van ingezette middelen, in plaats van repressieve maatregelen met mogelijk kortdurend positief effect. Zie een periode van repressie als een toeleiding naar meer preventieve maatregelen. Richt daarbij op maatregelen om een korte termijn probleem het hoofd te bieden (goed gedrag stimuleren en belonen) en op maatregelen die een langer termijn effect sorteren. Ga hierover in gesprek met partners; zij hebben hier genoeg ideeën over.

Aanbeveling 3: voorkom fragmentarische kaderstelling en zorg voor zicht op maatschappelijke effecten van gemeentelijk handelen

Als eerste: ga het gesprek aan met het college hoe meer vanuit overzicht over het geheel van vraagstukken afwegingen te maken rondom bestuurlijke prioriteiten. Verlaat het fragmentarisch indienen van wensen, doe dit vanuit zicht op het geheel van belangen dat moet worden afgewogen.

Als laatste: ga het gesprek aan met het college hoe de bestaande beleidsindicatoren verder door te ontwikkelen, zodat de raad ook een oordeel kan vormen over effecten van gemeentelijk beleid en uitvoering. Hiervoor is het nodig om:

- Beleidsindicatoren meerjarig te bezien, een momentopname zegt niet veel;
- Daar waar kan, en waar wenselijk, ook streefwaarden toe te voegen;
- In een meerjarige tijdlijn (waarmee de trend van een beleidsindicator zichtbaar is) ook momenten te presenteren waarin de gemeente majeure beleidsbesluiten neemt of uitvoeringsmaatregelen. Dit om een beeld te krijgen of daarna de trend daadwerkelijk wordt beïnvloed of juist niet, doordat mogelijk andere factoren een rol spelen.
- Voor de ontwikkeling van nieuw beleid in 2025 het voorgaande beleid te evalueren. De provincie vraagt hier in het kader van het interbestuurlijk toezicht aandacht voor, maar ook zonder deze aantekening van de provincie is het zinvol om te toetsen of met het beleid maatschappelijke doelen worden gerealiseerd.

Aanbevelingen aan het college

Aanbeveling 1:

Continueer de samenwerking met ketenpartners en partners uit de samenleving maar betrek de raad hier meer bij. Maak voor de raad meer zichtbaar welke belemmeringen partners ondervinden en breng de raad in positie om politieke keuzes te maken hoe deze belemmeringen weg te kunnen nemen.

Aanbeveling 2:

Maak met de ontwikkeling van nieuwe beleid op het terrein van toezicht en handhaving verbinding met het beleid in het sociaal- en fysieke domein, en vice versa. Maak helder hoe deze elkaar kunnen versterken en hoe beleidsmaatregelen in een bepaald domein ook bijdragen aan doelen in een ander domein. Maak hiermee ook helder hoe preventie en repressie zich tot elkaar verhouden.

Aanbeveling 3:

Breng de raad in positie om vanuit overzicht over het geheel van vraagstukken rondom toezicht en handhaving prioriteiten te stellen. Doe dit periodiek maar wel op een moment in een bepaalde periode, in plaats van fragmentarisch wensen te bedienen.

Ontwikkel een set van beleidsindicatoren en -maatstaven waarmee de raad tussentijds kan controleren of beleidsdoelen worden gerealiseerd. Registreer tussentijdse resultaten in een tijdlijn zodat trends zichtbaar worden om sturing op langere termijn doelen mogelijk te maken.

NB Beleidsindicatoren kunnen van kwantitatieve en kwalitatieve aard zijn.

Deel 3 richt zich op de deelvragen van het onderzoek. Daarbij passen we ook de desbetreffende normen toe van het evaluatiemodel. De deelvragen worden achtereenvolgens beantwoord in de hierna volgende paragrafen 3.1 t/m 3.4.

3.1 Deelvragen over het beleid

- 1 Wat zijn de gemeentelijke beleidskaders voor vergunningverlening, toezicht en handhaving?
- 2 Wat wil de gemeente bereiken: wat zijn de ambities, beleidsprioriteiten en doelen?

3.2 Deelvragen over de uitvoering

- 3 Hoe is het beleid uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma?
- 4 In hoeverre en hoe heeft de gemeente prioriteiten gesteld in de uitvoering?
- 5 Is de personele formatie, en de wijze waarop een en ander is georganiseerd, in lijn met de door de gemeente vastgesteld prioriteiten zoals jeugd, evenementen en verkeersveiligheid?
- 6 Hoe functioneert de gemeentelijke handhaving (Boa's) in relatie tot de handhavende rol van de politie in de regio Gooi en Vechtstreek?
- 7 Hoe is het samenspel tussen VTH-ers en portefeuillehouders van het college?
- 8 Hoe is de relatie en communicatie met inwoners (waaronder jeugdigen) en bedrijven?

3.3 Deelvragen over resultaten en monitoring

- 9 In hoeverre worden de beleids- en uitvoeringsdoelen voor toezicht en handhaving behaald?

3.4 Deelvragen over de rol van de raad

- 10 Op welke wijze geeft de raad invulling aan zijn kaderstellende en controlerende rol?

3.1 Het beleid

Deelvragen

- 1 Wat zijn de gemeentelijke beleidskaders voor vergunningverlening, toezicht en handhaving?
- 2 Wat wil de gemeente bereiken, wat zijn de ambities en doelen?

Toegepaste normen

- Er zijn voor toezicht en handhaving heldere en evalueerbare doelen, in termen van maatschappelijk resultaat.
- Er zijn prioriteiten gesteld op basis van analyses.

Integraal Veiligheidsplan 2023-2026

Het Integraal Veiligheidsplan wordt iedere vier jaar gemaakt en vastgesteld door de gemeenteraad. Met vaststelling van dit plan stelt de gemeenteraad de doelen vast voor de komende vier jaar, waaronder de lokale prioriteiten (naast de regionale prioriteiten). De prioriteiten zijn (1) High Impact Crimes en (2) problematiek waarin zowel zorg als veiligheid een rol spelen. Er is geen speciale prioriteit gesteld ten aanzien van (jeugd)overlast, evenementen of verkeer. Dit wordt geschaard onder lokaal terugkerend reguliere thema's. De gemeente geeft daarbij aan deze overlast te verminderen door inzet van Boa's en een hotspotgerichte en integrale aanpak. Er worden verder geen evalueerbare doelen gesteld.

Beleidsplan VTH 2021 en addendum 2022

Het Beleidsplan VTH wordt vastgesteld door het college en ter kennisgeving gestuurd aan de raad. In dit beleidsplan stelt de gemeente een aantal kernwaarden:

- We zoeken samenwerking met collega's en externe partijen.
- We plaatsen vraagstukken in een ruime maatschappelijke context en zorgen voor verbindingen binnen de samenleving.
- We gaan uit van de eigen kracht van de samenleving.

Het algemene doel van VTH is het bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit. Dat laatste betekent dat de gemeente hinder, overlast en ergenissen zoveel als mogelijk probeert te voorkomen.

Het is een wettelijk vereiste in de Omgevingswet dat het bevoegd gezag een keer in de vier jaar een beleidsplan vaststelt voor VTH. Dat betekent dat na het addendum 2022 de gemeente nog een nieuw beleidsplan moet vaststellen. De gemeente wil dit in 2025 doen vanwege de inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2024. De Commissaris van de Koning - als lid van het bestuur van de provincie - ziet hierin het kader van interbestuurlijk toezicht op toe. Het oordeel van de provincie over het jaar 2023 is overigens dat een aandachtspunt is het ontbreken van een evaluatie van het VTH-beleid.

Omgevingsanalyse en prioriteiten Beleidsplan VTH 2021

Het Beleidsplan VTH 2021 bevat een uitgebreide gebiedsanalyse. Het beschrijft de situatie binnen Gooise Meren op tal van maatschappelijke thema's zoals woningbouw, milieu, alcohol, kinderopvang en evenementen. Daaruit volgen echter geen prioriteiten. **Het is uit het beleid niet helder op te maken op welke maatschappelijke thema's de gemeente de grootste inspanning wil plegen.** Het beleidsplan geeft aan dat deze in het jaarlijks vast te stellen uitvoeringsprogramma zijn geconcretiseerd. Het uitvoeringsprogramma behandelen we verder in paragraaf 3.2.

Deelvragen

- 1 Wat zijn de gemeentelijke beleidskaders voor vergunningverlening, toezicht en handhaving?
- 2 Wat wil de gemeente bereiken, wat zijn de ambities en doelen?

VTH-strategie

Het Beleidsplan VTH bevat een vergunningenstrategie, nalevingsstrategie, toezichtstrategie en handhavingstrategie. Deze bevatten de wettelijke kaders en de voorwaarden voor goed openbaar bestuur zoals het voldoen aan wettelijke termijnen voor vergunningverlening, zorgvuldige besluitvorming en rechtszekerheid voor inwoners en ondernemers. Hier zullen we niet verder op ingaan want die spreken voor zichzelf.

De gemeente geeft ook haar visie binnen deze verschillende strategieën weer. Dit werpt een blik op hoe de gemeente de eerder genoemde kernwaarden verder handen en voeten geeft. Hier gaan we verder op in, zie de verschillende kaders op deze bladzijde.

Vergunningenstrategie

Gooise Meren kiest voor een klantgerichte benadering, waarbij een goede (snel en zorgvuldig) en zoveel mogelijke digitale dienstverlening centraal staat. Aanvragers worden op een deskundige en vriendelijke wijze van informatie voorzien en het vergunningentrajec is voor hen herkenbaar en transparant.

Er wordt geredeneerd langs oplossingen. Bij het beoordelen van vergunningaanvragen wordt gezocht naar mogelijkheden om de aangevraagde activiteit te vergunnen.

Er is een gedeelde verantwoordelijkheid. De gemeente is verantwoordelijk voor het tijdig afgeven van kwalitatief goede vergunningen. De initiatiefnemers zijn verantwoordelijk voor het (tijdig) indienen van de aanvraag en het creëren van draagvlak voor de plannen bij belanghebbenden, zoals omwonenden. Oplossingen die in gezamenlijkheid worden gevonden hebben de voorkeur, boven oplossingen die van bovenaf worden opgelegd.

Toegepaste normen

- Er is een toezicht-, sanctie- en gedoogstrategie.
- Er is sprake van integrale handhaving.

Nalevingsstrategie

De nalevingsstrategie is erop gericht het naleefgedrag van inwoners en ondernemers te bevorderen. Het bestaat uit vier instrumenten: een preventie-, toezicht-, handhaving- en gedoogstrategie.

De **preventiestrategie** is vooral gericht op het voorkomen van overtredingen, door het stellen van heldere begrijpelijke regels, die bekend zijn en ook worden geaccepteerd. De gemeente Gooise Meren ziet hierbij vooral goede voorlichting en communicatie als een belangrijk middel om dit te bereiken. Dit via de gemeentelijke website, informatie-bijeenkomsten, door tijdens toezichtcontroles in te gaan op achtergronden van wet- en regelgeving en media-aandacht voor handhavingssaken.

Ten aanzien van de **toezichtstrategie** onderscheidt de gemeente actief en passief toezicht. Actief toezicht is plan-, routine- en/of projectmatig van aard. Bijvoorbeeld controles tijdens evenementen in het kader van de Alcoolwet. Passief toezicht is ad-hoc en vindt plaats naar aanleiding van klachten, meldingen, calamiteiten en handavingsverzoeken. Gooise Meren streeft verder naar integraal toezicht, waarbij zoveel als mogelijk tussen verschillende toezichthouders wordt samengewerkt: samen controleren, voor elkaar controleren en voor elkaar signaleren.

Gooise Meren onderschrijft de **Landelijke Handhavingstrategie**. Deze is opgesteld om een gelijk speelveld te creëren voor natuurlijke personen en rechtspersonen. Handhaving kan zowel bestuursrechtelijk als strafrechtelijk. Het beleidsplan richt zich op bestuursrechtelijke handhaving. Denk aan het opleggen van een last onder dwangsom, bestuursdwang en het intrekken van een vergunning.

Gedogen is het niet optreden tegen overtredingen. Gooise Meren hanteert daarbij het uitgangspunt dat grote terughoudendheid is geboden bij gedogen en dat er nooit sprake kan zijn van passief gedogen, maar dat dit altijd actief moet plaatsvinden. De gemeente neemt dus in dat geval bewust een schriftelijk besluit tot het onder voorwaarden niet handhavend optreden. Voorbeelden van gedogen zijn er vooral rondom bouwen en wonen. Bijvoorbeeld bij de noodopvang of de makelaarsborden in Muiderberg. Hiervoor zijn gedoogbeslissingen genomen door het college.

3.2 De uitvoering

Deelvragen

- 3 Hoe is het beleid uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma?
- 4 In hoeverre en hoe heeft de gemeente prioriteiten gesteld in de uitvoering?
- 5 Is de personele formatie, en de wijze waarop een en ander is georganiseerd, in lijn met de door de gemeente vastgesteld prioriteiten zoals jeugd, evenementen en verkeersveiligheid?

Toegepaste normen

- Er is een uitvoeringsprogramma met zicht op inzet, planning en uitvoeringsprestaties.

Uitvoeringsprogramma VTH 2024

Ieder jaar stelt het college een uitvoeringsprogramma vast. Met dit programma worden de uitvoeringsdoelen voor het komende jaar vastgesteld. Ook wordt bepaalt welke personele capaciteit en financiële middelen hiervoor benodigd zijn. Het bevat tevens een hoofdstuk APV en bijzondere wetgeving vergunningen, waaronder onderdelen die tot de reikwijdte van het voorliggende onderzoek behoren. We lichten deze toe in de verschillende kaders op deze bladzijde.

Prioriteiten en inzet

Het uitvoeringsprogramma VTH 2024 voorziet in acht Boa's die werkzaam zijn in het domein openbare ruimte. Door bezuinigingsmaatregelen neemt dat in 2024 af naar zeven Boa's, met verschillende specialismen zoals wijk Boa's en twee jeugd Boa's. Naast deze Boa's zijn er ook toezichthouders zonder Boa-bevoegdheden, zoals een toezichthouder betaald parkeren en een voor markten.

Het uitvoeringsprogramma bevat prioriteiten voor het surveillance plan, evenals de inzet van beschikbare personele capaciteit op deze prioriteiten. Het gaat in totaal om acht prioriteiten. Daaruit blijkt dat ruim de helft van de capaciteit wordt ingezet op parkeren (45%) en jeugdoverlast (15%). Een klein deel van de capaciteit gaat naar evenementen (4%) en vuurwerkoverlast (2%).

In het uitvoeringsprogramma wordt als laatste aangegeven dat er in toenemende mate een beroep wordt gedaan op de Boa's, zowel vanuit de eigen organisatie als door de politie.

Vergunningen en meldingen van evenementen

Evenementenvergunningen worden behandeld conform het Uitvoeringskader evenementen uit 2019. In dit kader is het beleid ten aanzien van evenementen vastgelegd, met als doel ruimte en mogelijkheden voor het houden van evenementen te bieden en tegelijkertijd de belangen van omwonenden te beschermen door overlast zoveel mogelijk te beperken.

Er zijn allerlei voorwaarden opgenomen waaraan voldaan moet worden om een vergunning voor een evenement te verkrijgen, zoals de aanvangs- en eindtijden en het beperken van overlast (verkeers- en geluidsoverlast) en beperking van schade. Ook wordt aangegeven dat de aanvrager van een vergunning gevraagd kan worden een document te overleggen waaruit blijkt dat de openbare orde & veiligheid is gewaarborgd: verkeersveiligheid, brandveiligheid, hygiëne, toezicht, bewaking en beveiliging. Als laatste bevat het locaties waar een evenement is toegestaan.

Er wordt daarbij gebruik gemaakt van de mogelijkheid van meerjarige vergunningen. Daaraan worden aanvullende eisen gesteld.

Deelvragen

- 6 Hoe functioneert de gemeentelijke handhaving (Boa's) in relatie tot de handhavende rol van de politie in de regio Gooi en Vechtstreek?
- 7 Hoe is het samenspel tussen VTH-ers en portefeuillehouders van het college?
- 8 Hoe is de relatie en communicatie met inwoners (waaronder jeugdigen) en bedrijven?

De praktijk

Om zicht te krijgen hoe toezicht en handhaving in de praktijk functioneert zijn drie casussen verder verdiept, door documenten te bestuderen. Per casus zijn gesprekken gevoerd met betrokken actoren. Het gaat om de volgende casussen:

- (Vuurwerk) overlast rondom en tijdens de oudejaarsavonden in de wijk Keverdijk in Naarden;
- Overlast in het centrumgebied van Bussum, in het bijzonder rondom de McDonalds en de Bibliotheek;
- Het Koningsdagevenement.

Vanaf de volgende pagina beschrijven we de casussen. In het kader hiernaast geven we een samenvattend beeld op basis van algemene punten (los van de casussen), die in gesprekken zijn genoemd.

Toegepaste normen

- Er is sprake van adequate informatievoorziening en volledige dossiervorming.
- Er is sprake van een 'formele' en 'informele' houding.

Samenspel Boa's en Politie

Iedere Boa heeft, net zoals de wijkagenten, een eigen wijk. Daardoor is er veel kennis van en ervaring met de lokale situatie en groepen jongeren. In alle gesprekken in het kader van dit onderzoek wordt aangegeven dat over de hele linie de samenwerking tussen wijkagenten en Boa's steeds soepeler verloopt. Er zijn een aantal zaken die daaraan bijdragen:

- De wijkagenten en Boa's hebben een gezamenlijke WhatsApp-groep. Hierdoor is het mogelijk om snel en op een efficiënte wijze informatie te delen;
- Er is een keer per maand structureel overleg tussen de partners: de wijkagenten, de Boa's en de beleidsambtenaar van de gemeente. Dat schept een band zaken kunnen ook in de groep worden besproken;
- Er zijn steeds meer (jongere) Boa's met verschillende achtergronden. Jongere Boa's stappen makkelijker af op een groep jongeren.

Een discussiepunt dat al lange tijd loopt is de 'meldkamer'. De Boa's krijgen nauwelijks meldingen via de portofoon. Meldingen komen binnen bij de meldkamer van de politie, maar worden niet direct doorgezet naar de Boa's. Dat is in de ogen van de Boa's een gemiste kans, want zij zijn overdag en in het begin van de avond op straat dus kunnen dan als het nodig is snel ter plekke zijn en/of de ogen en oren open houden. Bijvoorbeeld bij reanimatiemeldingen en meldingen vermiste personen. Ook bij fout geparkeerde auto zouden Boa's graag de eigenaar van de auto willen bellen en vragen de meldkamer dan of zij de persoonsgegevens (naam, adres en telefoonnr.) kunnen verstrekken. Sommige politiefunctionarissen geven dit dan door en andere weer niet.

Samenspel portefeuillehouders en VTH-ers

Boa's en partners uit de lokale samenleving ervaren steun van de portefeuillehouder OOV. De portefeuillehouder neemt bestuurlijke maatregelen indien nodig, ondersteunt en is zichtbaar. De lijnen tussen ondernemers en de portefeuillehouder Evenementen zijn kort. Dat bevordert de samenwerking tussen ondernemers en de gemeente maar heeft in sommige gevallen ook geleid tot frictie tussen de ambtelijke organisatie en de portefeuillehouder. De portefeuillehouder Evenementen houdt dan onvoldoende afstand tot het proces van vergunningverlening.

Relatie met inwoners en bedrijven.

De lijnen met inwoners, bedrijven en organisaties, die mede een bijdrage leveren aan de openbare orde en veiligheid, zijn kort. Er zijn gezamenlijke Whatsapp-groepen, regulier overleg en met horecaondernemers en bewonersgroepen is een convenant gesloten waarin ieder een bijdrage levert aan de openbare orde en veiligheid.

Casus: (Vuurwerk)overlast wijk Keverdijk te Naarden

In en rond de jaarwisseling speelden grote problemen met betrekking tot vuurwerkoverlast en vernielingen. Zowel alleen inwoners als winkeliers hadden hier last van. Om de problemen het hoofd te bieden is er een grote inzet geweest van Boa's, wijkagenten, het jongerenwerk en ook inwoners hebben met de buurtvaders een inspanning gepleegd. Dit met succes, want de overlast is zodanig teruggedrongen dat op enig moment het vuurwerkverbod en cameratoezicht niet meer nodig was.

De aanpak

De opgave was om (vuurwerk)overlast in en rond de jaarwisseling terug te dringen. Dit is projectmatig aangevlogen, met een gemeenschappelijk doel voor alle partijen die met elkaar de overlast hebben teruggedrongen. Er was sprake van een samenhangende aanpak, waarbij verschillende actoren nauw hebben samengewerkt: de gemeente (burgemeester en Boa's), politie, het jongerenwerk en inwoners die zich hebben georganiseerd als buurtvaders. Om de handhaving een goede basis te geven heeft de burgemeester bestuurlijke maatregelen genomen, zoals het aanwijzen van een vuurwerkvrije zone en cameratoezicht. Hierdoor werden Boa's en de wijkagenten in staat gesteld om goed toezicht te houden en te handhaven. De lijnen met de burgemeester en ambtelijk beleidsadviseur waren kort en als dat nodig was werd ook verdere actie ondernomen. Zo trok de overlast in de wijk veel aandacht van de regionale media, dat een aanzuigende werking had en nog meer sensatiezoekende jongeren trok. De burgemeester heeft de media hierop gewezen en deze zijn toen meer naar de achtergrond getreden. De buurtvaders voelden zich gesteund door deze actie.

De samenwerking tussen Boa's, wijkagenten en ook inwoners (buurtvaders) is uitstekend verlopen. Door een gezamenlijke WhatsApp-groep was het mogelijk om snel over en weer informatie te delen.

Zowel Boa's, buurtvaders als jongerenwerkers hebben veel geïnvesteerd in het leggen van contact met de jongeren:

- Langzamerhand groeide de relatie tussen de buurtvaders en de jongeren. De buurtvaders kregen steeds meer het vertrouwen van de jongen. Zij vonden een luisterend oor en konden hun frustraties uiten. De gesprekken waren gericht op de te jongeren laten inzien dat ook zij verantwoordelijk zijn voor hun eigen buurt en dus eigenaar zijn van het probleem en de oplossing. De buurtvaders hebben overigens nog de ambitie om deze aanpak verder uit te breiden naar andere wijken en hebben de wens om meer diversiteit aan te brengen in het team.
- Jongerenwerkers hebben samengewerkt met buurtsportcoaches en cultuurregisseurs van de gemeente, en hebben een programma met activiteiten aangeboden gedurende de kerstvakantie. Ook hier is ingestoken op een aanpak waarbij jongeren zich eigenaar gingen voelen van het programma van activiteiten.
- De cultuurregisseurs van de gemeente hebben hun netwerk ingezet om te kijken welke cultuurpartners wat konden organiseren. Er was budget beschikbaar vanuit de gemeente, maar dat bleek wel uit allerlei potjes te moeten komen en dat bleek een ingewikkeld proces.

De succesfactoren

- Bestuurlijke maatregelen, zoals het instellen van een vuurwerkvrije zone en cameratoezicht maken dat er een goede basis is voor handhaving;
- Snel en adequaat informatie kunnen uitwisselen.
- Betrokken inwoners die een bijdrage leveren aan het oplossen van problemen;
- Jongeren eigenaar maken van de oplossing voor problemen.

Wat kan beter?

- De overlast is weliswaar teruggedrongen, maar in gesprekken wordt aangegeven dat de kern van het probleem niet is opgelost. Jongeren hebben behoefte om elkaar te ontmoeten. Deze plek is er niet voor jongeren, waardoor zij op straat gaan hangen en daar voor overlast zorgen.
- Meer oog voor maatschappelijk rendement van ingezette middelen.

De beschikbaarheid van financiële middelen is dan dominant, in plaats van het maatschappelijk rendement. Een investering in een activiteit voor jongeren is namelijk geen doel op zichzelf, maar kan bijvoorbeeld schade door vernielingen voorkomen.

"Stel we nodigen een beroemde voetballer uit en dat kost 5.000,-. Dat zal veel jongeren trekken. Als dan 15.000,- aan schade voorkomen kan worden is het een goede investering"

Jongerenoverlast centrumgebied Bussum

In en rond de McDonalds, de Bibliotheek en de Albert Heijn in het centrum van Bussum is er regelmatig overlast van jongeren. Dit zijn de plekken waar jongeren elkaar ontmoeten en baldadig gedrag vertonen. Ze maken lawaai, er zijn opstootjes en soms ook vernielingen. Het is een weerbarstig vraagstuk. Soms is het enige tijd rustig en daarna steekt het weer de kop op.

De aanpak

De problematiek is hier weerbarstiger dan in het geval van de casus (vuurwerk)overlast Keverdijk. Dit om een aantal redenen:

- Allereerst speelt de vraag wat precies overlast is. Dat is namelijk een subjectief begrip, waardoor het persoonsafhankelijk is wat men aanvaardbaar en niet-aanvaardbaar vindt. Zo trekt een McDonalds nu eenmaal veel jongeren en daardoor is daar ter plaatste meer samenscholing, reuring en lawaai;
- Er is sprake van een meer fluïde groep. De jongeren komen van buiten en van binnen het dorp en verblijven buiten hun eigen woon- en sociale omgeving. Er is dan minder sociale controle;
- De aard van de overlast verschilt per plek en wat wel of niet aanvaardbaar is ook verschillend per plek. Zo is de overlast in en rondom de McDonalds van een andere orde dan die in de Bibliotheek.

Boa's en wijkagenten werken ook hier weer nauw samen en ook hier is er voor het uitwisselen van informatie een Whatsapp-groep ingericht met als deelnemers Boa's, wijkagenten, de manager van de McDonalds en die van de Bibliotheek. De lijnen zijn dus kort. Als er iets aan de hand is kan direct een melding worden gemaakt en komt een Boa of wijkagent een kijkje nemen. Daarnaast lopen wijkagenten en Boa's ook op wisselende tijden zomaar even binnen, waar een preventieve werking vanuit gaat. Ook de lijnen met de gemeente zijn kort, er is regelmatig contact met de afdeling OOV van de gemeente.

Verder zijn zowel door de Bibliotheek als McDonalds verschillende individuele maatregelen genomen.

Maatregelen McDonalds

In het pand zijn camera's geplaatst, daar gaat volgens McDonalds een preventieve werking vanuit. Daarnaast is in de avonduren de tweede verdieping gesloten. In het geval van grotere evenementen, zoals de kermis, sluit McDonalds eerder de deur (om 23.00 uur).

Maatregelen Bibliotheek

Ook hier zijn beveiligingscamera's geplaatst en medewerkers lopen regelmatig rond zodat er zicht is op wat er gebeurt buiten het gezichtsveld van de camera's. Medewerkers hebben een weerbaarheidstraining gevolgd en sinds kort is er een specialist op het terrein van jongeren. De leiding van de Bibliotheek geeft aan dat daarmee de kern van het probleem niet is opgelost. Jongeren hebben nu eenmaal de behoefte om elkaar te ontmoeten, het liefst in het centrum. Het ontbreekt echter aan een eigen plek voor jongeren.

De succesfactoren

- Individuele ondernemers of organisaties nemen maatregelen zoals aanpassen van sluitingstijden als dat nodig is, er is cameratoezicht en medewerkers volgen gerichte trainingen;
- Ondernemers, organisaties, Boa's en wijkagenten kunnen via Whatsapp snel en adequaat informatie uitwisselen.

Wat kan beter?

- De overlast is weliswaar de laatste tijd wat minder, maar in gesprekken wordt aangegeven dat de kern van het probleem niet is opgelost. Jongeren hebben behoefte om elkaar te ontmoeten. Deze ontmoetingsplek is er niet voor jongeren, waardoor zij op straat gaan hangen en daar voor overlast zorgen.

Uitstapje naar herinrichting centrumgebied

De gemeente is bezig met de herinrichting Veerstraat, Veerplein en Julianaplein. Het voorlopig ontwerp dat is vervaardigd in een presentatie van 16 april 2024 bevat een overzicht van het participatieproces en wie daarbij was betrokken. Daarbij ontbreken jongeren.

Veilig uitgaan in het centrumgebied

Gaandeweg het onderzoek bleek dat de gemeente en horecaondernemers een convenant hebben gesloten met een bijbehorende uitvoeringsprogramma 'Veilig Uitgaan 2022'. Doel is de veiligheid in het centrumgebied te waarborgen. Het centrum van Bussum is namelijk een populair uitgaansgebied voor bezoekers uit Bussum en de gehele regio. Omdat dit convenant een goed voorbeeld is van publiek-private samenwerking tussen de gemeente en lokale partners belichten we dit verder hieronder.

De aanpak

Met het afsluiten van een convenant wordt onderstreept dat de verantwoordelijkheid voor veilig uitgaan ligt bij zowel de gemeente en politie, als bij ondernemers en bewonersgroepen. De regierol ligt bij de gemeente, die voor samenwerking en afstemming tussen alle betrokkenen zorgt. Er zijn binnen de volgende vier verschillende thema's afspraken gemaakt:

Veiligheid en bescherming van het publiek en horecapersoneel

Dit thema ligt vooral bij de horeca-eigenaren en -portiers. Zij zorgen voor uniformiteit aan spelregels, zoals het deur- en schenkebeleid, collectieve en individuele horecaontzeggingen, aanpak drugsgebruik en bejegening van en door het uitgaanspubliek.

Veiligheid en bescherming leefomgeving

Het is onvermijdbaar dat de leefomgeving overlast ervaart, maar overmatige en structurele overlast is niet acceptabel. Van horecaondernemers wordt verwacht dat zij bezoekers aanspreken en aansporen om overlast voor de directe omgeving te beperken. Van bewoners wordt verwacht dat zij enige mate van overlast accepteren en als overlast wordt ervaren zij samen met ondernemers zoeken naar oplossingen. De gemeente draagt zorg voor een schone en goed verlichte openbare ruimte, dat mede bijdraagt aan een goed uitgaansklimaat.

Toezicht en handhaving

De ondernemers spannen zich in om alle wet- en regelgeving na te leven. De gemeente is verantwoordelijk voor toezicht en handhaving op de Alcoholwet en de exploitatievergunning. De politie is verantwoordelijk voor de opsporing van strafbare feiten en handhaving van de openbare orde. Op drukke horeca avonden en nachten worden mobiele hosts ingezet. Zij moeten incidenten voorkomen en de-escalerend optreden. Notoire overlastgevers worden met een collectieve horecaontzegging aangepakt.

Overleg en communicatie

De gemeente organiseert en faciliteert regulier overleg met en tussen de convenantpartners.

In een uitvoeringsprogramma zijn de bovenstaande punten verder in detail uitgewerkt.

De succesfactoren

- Veilig uitgaan wordt gezien als een gezamenlijke inspanning.
- Partners zijn bereid daarover afspraken te maken, vast te leggen en elkaar op afspraken aan te spreken.

Verantwoordelijkheid met ieder een eigen aandeel

Er is sprake van een gezamenlijke verantwoordelijkheid waarbij ieder zijn aandeel neemt. Op hoofdlijnen:

- De regievoering is belegd bij de gemeente. Dat brengt met zich mee dat de gemeente de afstemming met en tussen de partijen stimuleert en coördineert.
- Horecaondernemers zijn verantwoordelijk voor de gang van zaken in en om het eigen bedrijf, waaronder het toegangsbeleid, de gang van zaken binnen het bedrijf, voldoende verlichting rond het bedrijf, opruimen van afval binnen 25 meter van het bedrijf en het onderhouden van contacten met de buurt. De gemeente zorgt voor voldoende verlichting op de uitgaanspleinen en aanloopstraten.
- De politie richt zich op het opsporen van strafbare feiten en repressieve handhaving.
- De bewonersgroepen leveren input en geven signalen door. Zij verzorgen ook de communicatie richting de inwoners van de gebieden die zij vertegenwoordigen.

Het Koningsdagevenement

Spoorpop is een voorbeeld van een Koningsdagevenement dat is uitgegroeid tot een bekend live muziekfestival van het Gooi en omstreken.

De aanpak

De vergunninghouder van het evenement Spoorpop organiseert dit evenement al jaren. Daarmee is er veel ervaring met hoe het evenement in goede banen te leiden. De aanvraag voor een vergunning moet recent digitaal worden gedaan. Ondanks dat de vergunninghouder het evenement al jaren organiseert heeft hij/zij dit niet als makkelijk ervaren. Zo was het nodig om allerlei scenario's te beschrijven. Denk bijvoorbeeld aan: wat doe je als er paniek ontstaat? Het was voor de aanvrager niet duidelijk wat de gemeente precies verwacht. Er is dan ook overleg geweest met de gemeente hoe met dit soort vragen om te gaan.

Het organiseren van een groot evenement vraagt om samenwerking tussen allerlei partijen. De gemeente heeft daarbij verschillende rollen. In de rol van vergunningverlener, toezichthouder en handhaver is de gemeente verantwoordelijk voor de openbare orde en veiligheid. Het is dan ook evident dat de gemeente daarbij eisen stelt aan de organisatie van het evenement. Daarnaast heeft de gemeente er ook belang bij dat er evenementen worden georganiseerd. Zo zet het de gemeente op de kaart, is het goed voor de lokale economie, versterkt het sociale cohesie en draagt het bij aan een fijne woon- en leefomgeving.

De gemeente heeft dus ook verschillende belangen bij evenementen. De rol van vergunningverlener moet zuiver worden gehouden. In die rol kan de gemeente niet op de stoel gaan zitten van de ondernemer. Tegelijkertijd is de gemeente samenwerkingspartner en heeft er ook baat bij dat het evenement kan plaatsvinden. De gemeente Gooise Meren probeert een balans te vinden tussen deze rollen door aanvragers te begeleiden, dat ook in lijn ligt met de vergunningstrategie van de gemeente:

- Er is geïnvesteerd in een cultuurmedewerker die als linking-pin functioneert tussen de aanvrager en de gemeente;
- De gemeente stelt formats beschikbaar, zoals een format voor een calamiteitenplan;
- Er is een informatieavond georganiseerd om tekst en uitleg te geven over onderdelen van de vergunningaanvraag en vragen te beantwoorden;
- Recent kunnen initiatiefnemers van een evenement op een informele wijze hun idee over een evenement pitchen. Daarbij zijn meerdere disciplines aanwezig die vragen kunnen stellen, suggesties en adviezen kunnen geven en vragen kunnen beantwoorden. Het idee van de pitch is in 2020 bedacht en er zijn nu allereerste ervaringen mee opgedaan.

Voor het vinden van een goede balans tussen de rol van die van toezichthouder en samenwerkingspartner vraagt niet alleen een inspanning van de portefeuillehouder Openbare Orde & Veiligheid en de ambtelijke organisatie. Het vraagt ook om een inspanning van de portefeuillehouder Evenementen. De lijnen tussen ondernemers en de portefeuillehouder Evenementen zijn kort. Dat is vanuit deze portefeuille een goede zaak maar uit gesprekken in het kader van dit onderzoek blijkt dit soms wel eens tot frictie te hebben geleid tussen de ambtelijke organisatie en de portefeuillehouder Evenementen. De portefeuillehouder Evenementen houdt dan onvoldoende afstand tot het proces van vergunningverlening.

De succesfactoren

Een vergunningstrategie die enerzijds rekening houdt met de rol rolzuiverheid van de gemeente als het gaat om die van vergunningverlener, toezichthouder en handhaver, en anderzijds met de rol van samenwerkingspartner.

Vergunningstrategie

Gooise Meren kiest voor een klantgerichte benadering, waarbij een goede (snelle en zorgvuldige) en zoveel mogelijke digitale dienstverlening centraal staat. Aanvragers worden op een deskundige en vriendelijke wijze van informatie voorzien en het vergunningstraject is voor hen herkenbaar en transparant.

Er wordt geredeneerd langs oplossingen. Bij het beoordelen van vergunningaanvragen wordt gezocht naar mogelijkheden om de aangevraagde activiteit te vergunnen.

Er is een gedeelde verantwoordelijkheid. De gemeente is verantwoordelijk voor het tijdig afgeven van kwalitatief goede vergunningen. De initiatiefnemers zijn verantwoordelijk voor het (tijdig) indienen van de aanvraag en het creëren van draagvlak voor de plannen bij belanghebbenden, zoals omwonenden. Oplossingen die in gezamenlijkheid worden gevonden hebben de voorkeur boven oplossingen die van bovenaf worden opgelegd.

3.3 De resultaten en monitoring

Deelvraag

9 In hoeverre worden de beleids- en uitvoeringsdoelen voor toezicht en handhaving behaald?

Toegepaste normen

- Er is zicht op de realisatie van beleids- en uitvoeringsdoelen.

Bevindingen

Jaarlijks stelt het college het jaarverslag VTH vast. Er is een apart hoofdstuk ten aanzien van het toezicht op de openbare ruimte dat door Boa's wordt uitgevoerd. Het bevat vooral uitvoeringsprestaties zoals het aantal waarschuwingen en proces-verbalen rondom overlast, het aantal afgedane meldingen en vragen van inwoners, het aantal weggesleepte auto's, het aantal verbalen parkeercontrole et cetera.

Het geeft verder geen zicht op het verschil tussen geplande (verwachte) uitvoeringsprestaties en werkelijk gerealiseerde uitvoeringsprestaties over een jaar. Het is aan de hand van het jaarverslag dan ook niet zichtbaar in welke mate uitvoeringsdoelen worden gehaald.

Ook wordt er verder geen verbinding gelegd met beleidsdoelen of bestuurlijke prioriteiten. Het is aan de hand van het jaarverslag dan ook niet zichtbaar in hoeverre deze worden behaald. Zie ook het volgende hoofdstuk 'Rol van de raad'.

3.4 De rol van de raad

Deelvragen

10 Op welke wijze geeft de raad invulling aan zijn kaderstellende en controlerende rol?

Bevindingen

De **kaderstellende rol** van de raad kan worden ingevuld door het stellen van prioriteiten en het ter beschikking stellen van financiële middelen voor de organisatie en personeel. Er is binnen Gooise Meren echter geen duidelijk moment aan te wijzen waarop de raad vanuit **overzicht over het geheel** prioriteiten stelt, bijvoorbeeld op het moment bij vaststelling van het beleids- of uitvoeringsplan VTH. Dat blijkt uit een gesprek dat is gevoerd met een afvaardiging van de raad in het kader van dit onderzoek. Op verschillende momenten uit de raad zijn wensen:

- Bij de behandeling en vaststelling van de APV brengt de raad wensen in. Zo is bijvoorbeeld houtrookoverlast naar wens van de raad verankerd in de APV. Ook is de kapvergunning uit de APV gehaald en in plaats daarvan heeft de raad de wens dat een lijst waardevolle bomen zal worden opgenomen.
- Tijdens thema-avonden over toezicht en handhaving kan de raad vragen stellen en ook wensen uiten.

De **controlerende rol** van de raad richt zich op de beleidsindicatoren die in de jaarstukken worden weergegeven en of incidenten of signalen vanuit de lokale samenleving (zie een voorbeeld in het kader hiernaast). Beleidsindicatoren kunnen de raad zicht geven op in hoeverre de beleidsdoelen worden gerealiseerd. Hiertoe worden bijvoorbeeld in de jaarstukken 2023 drie eigen beleidsindicatoren gepresenteerd: het percentage inwoners dat zich 's avonds onveilig voelt, het percentage inwoners dat sociale overlast ervaart en het totaal aantal geregistreerde misdrijven. Trends en streefwaarden ontbreken voor wat betreft de eerste twee indicatoren. Hiermee is het voor de raad niet mogelijk om een oordeel te vellen: wat is goed, wat is niet goed?

Ook op basis van het jaarverslag van de afdeling VTH is de raad niet goed in staat een oordeel te vormen. Er wordt uitvoerig gerapporteerd over uitvoeringsprestaties zoals aantal leeftijdscontroles alcohol, aantal processen-verbaal overlast et cetera. Maar ook hier ontbreekt het aan meerjarige trends en/of streefwaarden. Het is dan moeilijk om deze cijfers te duiden. Dit lukt bijvoorbeeld wel als het gaat om meldingen jongerenoverlast zoals gepresenteerd in het Integraal Veiligheidsplan, waar een grafiek met een meerjarige trend is opgenomen. Dat biedt houvast voor duiding. Zo blijkt dat over de jaren 2019 t/m 2022 het aantal meldingen van jongerenoverlast stevig toeneemt en over het laatste jaar 2022 neemt het juist af. De raad heeft dan echter nog geen zicht op de oorzaak: heeft het beleid en de maatregelen van de gemeente een effect of spelen er andere factoren?

Resume

- Kaderstelling vanuit de raad is fragmentarisch. Het stellen van prioriteiten vanuit overzicht over het geheel ontbreekt.
- De gemeente werkt met beleidsindicatoren. Die geven zicht op de situatie in de samenleving, zoals bijvoorbeeld hoeveel inwoners sociale overlast ervaren. Het is voor de raad echter niet mogelijk om hier een oordeel over te vormen door het ontbreken van trends en/of streefwaarden.

Vraag van een fractie op basis van een signaal uit de samenleving

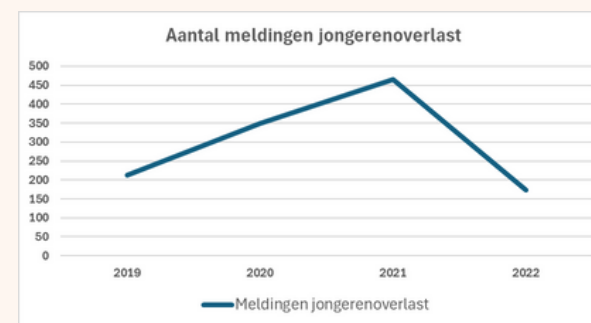
"Het lijkt alsof handhaving van de gemeente geen prioriteit krijgt, want er liggen vaak peuken bij kinderspeelplaatsen en auto's bij de hoek van kruispunten. Dit komt mogelijk deels door tekort aan handhavers."

De veiligheidssituatie t/m eerste halfjaar 2022

Het Integraal Veiligheidsplan bevat veiligheidscijfers over Gooise Meren, onder andere met betrekking tot meldingen jongerenoverlast. Hieruit blijkt dat:

- Over de jaren 2019 t/m 2022 het neemt het aantal meldingen van jongerenoverlast stevig toe en over het laatste jaar 2022 neemt het juist enorm af. Het verschil met 2021 is dan -63%!

De grafiek geeft de cijfers weer zoals gemeten in het eerste half jaar van het desbetreffende jaar.

Respondenten

Naam	Functie	Organisatie
Afvaardiging college		Gemeente Gooise Meren
Dhr. H. ter Heegde	Burgemeester-portefeuillehouder VTH	
Afvaardiging ambtelijke organisatie		
Functionaris	Adviseur Openbare Orde en Veiligheid	
Functionaris	Vergunningverlener	
Functionaris	Vrm. Manager VTH	
Functionaris	Beleidsadviseur VTH	
Drie functionarissen	Boa's	
Afvaardiging raad		
Mw. R. Bekkema	Fractievoorzitter PvdA	
Dhr. T. Fambach	Raadslid fractie D66	
Dhr. S. Gerkens	Raadslid fractie VVD	
Dhr. M. de Goede	Fractievoorzitter PLEK	
Mw. M. Ijsselstijn	Raadslid fractie D66	

Naam	Functie	Organisatie
Dhr A. van der Schaaf	Raadslid fractie Wij Gooise Meren	Gemeente Gooise Meren
Dhr. F. Vos	Fractievoorzitter GroenLinks	
Mw. C. Weemhoff	Raadslid fractie Wij Gooise Meren	
Mw. M. Wiss	Raadslid fractie PvdA	
Dhr. F. Wyers	Raadslid fractie Wij Gooise Meren	
Afvaardiging politie		
Drie functionarissen	Wijkagenten	Politie
Extern betrokkenen		
Buurtvaders		
Versa Welzijn Jongerenwerk		
McDonalds		
Bibliotheek		
Horecaondernemer		
Beveiligingsbedrijf		

Bestudeerde schriftelijke stukken

Nr.	Jaar	Maand	Titelbeschrijving
Algemeen			
1	2023	11	Provincie Noord-Holland, brief aan college B&W, Oordeel IBT omgevingsrecht 2023, 17 november 2023
2	2024	1	Overheid.nl, Operationeel beleid voor uitvoering van de VTH-taken Omgevingswet, https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR715676/1 , download 24 juni 2024
Beleid			
1	2017	4	Gemeente Gooise Meren, Criteria voor meerjaren- en jaarvergunningen evenementen Gooise Meren 2017, vastgesteld door het college 11 april 2017
2	2018	9	Gemeente Gooise Meren, Integraal Veiligheidsplan 2019-2022, versie 2.0, 19 september 2018
3	2019	2	Gemeente Gooise Meren, Uitvoeringskader evenementen Gooise Meren 2019, geldend van 28 februari 2019 tot heden, upload van Overheid.nl, 4 juli 2024
4	2020	-	Gemeenten Laren, Gooise Meren, Weesp, Hilversum, Wijdmeren, Blaricum, Huizen en GGD Gooi en Vechtstreek, Preventie- en Handhavingsplan alcohol en drugs 2021 t/m 2024, zonder datum
5	2021	4	Gemeente Gooise Meren, Uitvoeringsprogramma Omgevingsrecht, Gooise Meren 2021, geldend van 14 april 2021 t/m heden (bron: Overheid.nl), upload 25 april 2024
6	2021	4	Gemeente Gooise Meren, Uitvoeringsprogramma Omgevingsrecht, Gooise Meren 2021, publicatie in Gemeenteblad nr. 115730, 14 april 2021
7	2021	11	Gemeente Gooise Meren, Beleidsplan VTH Omgevingsrecht, 2 november 2021
8	2022	-	Gemeenten Blaricum, Laren, Huizen, Gooise Meren, Hilversum en Wijdmeren, Integraal Veiligheidsplan, Gooi en Vechtstreek 2023-2026, zonder datum
9	2022	-	Gemeente Gooise Meren, met Politie Gooi en Vechtstreek, Horecaondernemers Bussum Centrum, Bewoners(groepen) en Horeca Nederland, Convenant Bussum Centrum II, Veilig Uitgaan 2022, zonder datum
10	2022	4	Gemeente Gooise Meren, Addendum beleidsplan Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving Omgevingsrecht, 5 april 2022
11	2022	5	Gemeente Gooise Meren, Jaarverslag 2021 afdeling VTH, 10 mei 2022
12	2023	1	Gemeente Gooise Meren, Uitvoeringsprogramma Vergunningen, toezicht en handhaving (VTH) Omgevingsrecht Gooise Meren, vastgesteld door college op 31 januari 2023
13	2023	7	Gemeente Gooise Meren, Jaarverslag 2022 afdeling VTH, 4 juli 2023
14	2023	9	Gemeente Gooise Meren, Omgevingsvisie Gooise Meren, september 2023 inclusief bijlagen.

Bestudeerde schriftelijke stukken

Nr.	Jaar	Maand	Titelbeschrijving
15	2024	1	Gemeente Gooise Meren, Algemene Plaatselijke Verordening Gooise Meren 2020, geldend van 10 januari 2024 t/m heden (bron: Overheid.nl), upload 25 april 2024
16	2024	1	Gemeente Gooise Meren, Uitvoeringsprogramma Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH) Omgevingsrecht Gooise Meren 2024, 30 januari 2024
17	2024	1	Gemeente Gooise Meren, Wijziging Algemene plaatselijke verordening, publicatie in Gemeentebblad, 9 januari 2024
18	2024	4	Gemeente Gooise Meren, formulier Verzoek om handhaving, www.gooisemeren.nl/vergunningen/verzoek-om-handhaving/ , upload 25 april 2024
19	2024	4	Gemeente Gooise Meren, Omgevingsprogramma Horeca Gooise Meren 2024, april 2024
20	2024	5	Gemeente Gooise Meren, Verslag 2023 afdeling VTH, vastgesteld door het college op 21 mei 2024

College- en raadsstukken

1	2021	1	Gemeente Gooise Meren, raadsmededeling, Beleidsplan VTH Omgevingsrecht 2021, 2 november 2021
2	2022	-	Gemeente Gooise Meren, raadsvoorstel en -besluit, Vaststellen Integraal Veiligheidsplan 2023-2026 Gooise Meren, zaaknummer 313174, zonder datum
3	2022	4	Gemeente Gooise Meren, raadsmededeling, Uitvoeringsprogramma Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH) Omgevingsrecht Gooise Meren 2022 en het Uitvoeringsprogramma Omgevingsdienst Flevoland, Gooi & Vechtstreek (OFGV) 2022 Gooise Meren; het Addendum VTH Beleid en het IBT oordeel Provincie NH over 2021, 5 april 2022. Inclusief het verslag 2023 Afdeling VTH
4	2023	1	Gemeente Gooise Meren, raadsmededeling, zaaknummer 418875, Surveillanceplan 2023-2027, 31 januari 2023
5	2023	1	Gemeente Gooise Meren, raadsmededeling, Surveillanceplan 2023-2027, 31 januari 2023
6	2023	7	Gemeente Gooise Meren, raadsmededeling, Jaarverslag VTH 2022, inclusief de Jaarrapportages van het CRK&E, de OFGV, de Brandweer G&V en de brief van de Provincie NH met het IBT oordeel omgevingsrecht 2022, 4 juli 2023
7	2024	1	Gemeente Gooise Meren, raadsmededeling, Uitvoeringsprogramma Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH) Omgevingsrecht Gooise Meren 2024 en het Uitvoeringsprogramma het Uitvoeringsprogramma Omgevingsdienst Flevoland, Gooi & Vechtstreek (OFGV) 2024 Gooise Meren; en het IBT oordeel Provincie NH over 2023, 30 januari 2024
8	2024	4	Gemeente Gooise Meren, presentatie aan de raad, Team Buitengewoon Opsporingsambtenaren, Uitvoering 2024, 11 april 2024
9	2024	5	Gemeente Gooise Meren, Zeven technische vragen over Handhaving, raadsfractie PLEK, 6 mei 2024

Casus Jaarwisseling Naarden

1	2023	11	Gemeente Gooise Meren, draaiboek, Jaarwisseling 2022-2023, versie 1.0, november 2023
2	2023	12	Gemeente Gooise Meren, Overzicht toezichtsverslagen BOA's op 31 december 2023 en 1 januari 2024
3	2024	11	Gemeente Gooise Meren, draaiboek, Jaarwisseling 202-2024, versie 1.0, vertrouwelijk, november 2023

Casus overlast McDonalds/Veerplein

1	2024	2	Gemeente Gooise Meren, Overzicht toezichtsverslagen BOA's Veerplein van 2 februari tot en met 4 juli 2024
---	------	---	---

PARTNERS⁺PRÖPPER

's-Gravendijckseweg 60, 2201CZ Noordwijk

071 7370167 / 06 14440746

www.partnersenpropper.nl
www.opgavengestuurdwerken.nl

